

La festa permanent de Platja d'Aro

De Nova York a Platja d'Aro. De la gran ciutat que mai no dorm, a la vila empordanesa que volia esdevenir una de les capitals del turisme mundial. Als anys 70, Studio 54 es va convertir en el marc referencial de la música disco en els 33 mesos que va estar oberta en la seva etapa inicial (entre l'abril de 1977 i el febrer de 1980), l'imaginari col·lectiu es reflectia als fotogrames de la pel·lícula *Saturday Night Fever*, on John Travolta despertava el Tony Manero que tots portem a dins a ritme de les cançons dels Bee Gees.

Però, més a prop de nosaltres, Platja d'Aro, una vila empordanesa que als anys 70 tenia tot just uns pocs milers d'habitants, es convertiria també en una de les capitals de la música disco. Són ja mítics els noms de Tiffany's, Paladium, Maddox o Pachá, que esdevingueren discoteques referencials a Europa de moltes nits d'estiu i en autèntics temples de la música de ball. Ara, aquestes aventures discotequeres, vinculades a l'oci nocturn, però també al negoci turístic, han estat recollides pel periodista Xavier Castellón al llibre *Nits d'Aro. Seixanta anys de discoteques i sales de festa a Platja d'Aro*. El procés d'elaboració del llibre (que va rebre el primer premi Jordi Comas de recerca local, instituït en memòria del conegut empresari local mort arran d'un robatori que va patir a casa seva), ha estat difícil. Castellón ha treballat "sobretot a partir d'entrevistes a gent que va viure l'època daurada i que hi va tenir un paper important, com a empresaris, discjòqueis, músics i clients molt fidels. També ha estat fonamental la premsa local de l'època, des de *Los Sitios* a *Punt Diari*".

Platja d'Aro sempre ha tingut clara la seva voluntat d'esdevenir una destinació turística de primer nivell. Els interessos privats i polítics (públics) confluïren ja a la dècada dels 50 del segle passat, amb diversos hotels en funcionament i un bar, el Cielito Lindo, que el llibre de Xavier Castellón situa com a origen de tot plegat, o el Fiesta. L'arquitecte milanès Vincenzo Carmenati, creador d'alguns dels locals nocturns

PLATJA D'ARO VIVA / DOUWE DIJKSTRA

Pachá, en els seus primers temps: una discoteca integrada a la natura.

Durant dècades, la població empordanesa de Platja d'Aro esdevingué un centre de referència de l'oci nocturn, amb multitud de locals i visitants de diferents indrets d'Europa. Un llibre relata aquesta història.

més destacats del poble, ho descriu amb claredat al llibre: "Em va encantar la llum de Platja d'Aro. També em va agradar molt el desig que vaig trobar en la gent per reprendre un camí, després de la guerra i la postguerra. Aquí vaig trobar gent que tenia una gran capacitat de somiar, una cosa que crec que s'ha perdut bastant".

Aquells primers locals d'oci nocturn es crearen, a finals dels anys 50 i principis dels 60, amb la voluntat d'aprofitar

i fomentar les incipients fornades de turistes que arriben a la Costa Brava. Oferien "ball i espectacle espanyol", amb xous com *Acentos de España* i amb artistes flamencs com Niño Orihuela, Manolita Paz o un primerenc Manolo Escobar, que iniciava la seva popular carrera artística. Com diu Xavier Castellón, "el flamenc i la cançó espanyola van tenir una forta presència a Platja d'Aro en aquells anys en què el *typical spanish* era el que, aparentment, reclamaven els turistes".

Per a Xavier Castellón va ser la creació de Tiffany's la que va potenciar el desenvolupament de Platja d'Aro com a capital de les sales de ball: "Tot i que hi ha precedents com ara Flamingo, Casa Vella i Cala Gogó, va ser la inauguració de Tiffany's, el 1965, el moment clau en aquesta història, ja que amb Tiffany's neix la discoteca tal com l'entendem actualment. De fet, Ricardo Urgell reconeix que Tiffany's va ser la seva inspiració per crear el primer Pachá, el de Sitges, seguit del d'Eivissa i tot l'imperi de les dues cireres. I al cap d'uns anys, Eivissa va agafar el relleu de Platja d'Aro com a meca nocturna del sud d'Europa. Però especialment en els anys seixanta i setanta aquest títol

el tenia en possessió indiscutible Platja d'Aro i gent de tot Europa venia expressament a aquest municipi atreta per les seves discoteques i sales de festa, com ara Tiffany's, Paladium, Maddox i Pachá, molt actives en la programació de concerts i altres actes i plenes de glamour”.

Oriol Regàs, efectivament, també va ajudar a posar una de les pedres angulars de l'expansió de Platja d'Aro com una de les principals destinacions d'oci nocturn del Mediterrani. A la recerca d'un local d'estiu per a la seva clientela de Bocaccio, a Barcelona, Regàs obre la discoteca Maddox, amb la mateixa filosofia que el mític local de les nits de la *gauche divine*. La voluntat de Maddox era dirigir-se a un públic jove, tant local com estranger, amb una bona dosi de música en directe amb grups de rock i soul “que convertien sovint Maddox en una gran sala de concerts amb llums psicodèlics i la música sonant molt forta”, recoda Castillón. Era el juny de 1967 i, a ritme de rock, s'albirava la gran explosió discotequera dels anys 70.

El turisme s'anava consolidant com un dels sectors amb més pes específic a l'economia, i el franquisme va tenir amb les discoteques i sales de festa de la costa “una certa permissivitat i eren com petits oasis de llibertat —encara que fos vigilada— en aquell tardofranquisme que continuava dictant sentències de mort”, en paraules de Xavier Castillón. A Platja d'Aro triomfaven discoteques obertes uns anys enrere com la tríada Tiffany's, Paladium i Maddox, però també els nous locals que s'anaven obrint com Le Privé (més tard Pachá), Kamel o Malibú, que de mica en mica consolidaven la presència de joves no sols estrangers sinó també del país. Amb un acurat disseny tant de l'estructura com de l'interior, eren espais proveïts de moderns equips de so i llum comprats a Europa i fins i tot als Estats Units i que requerien freqüents viatges a Londres i Perpinyà, per part dels discjòqueis residents, a la recerca de les darreres novetats discogràfiques, difícils de trobar a casa nostra. A Maddox, per exemple, es va poder escoltar per primer cop a Espanya l'any 1976 el gran èxit de Jean Michel Jarre *Oxygène*. Tot plegat per donar aixopluc a 15.000 o 16.000 persones entre la desena de discoteques, amb les nits d'agost totes

plenes cada dia de la setmana, com recorda al llibre el suís Urs Ammon, fundador de Malibú, que també rememora com en aquells anys Platja d'Aro era coneguda a tot Europa per les seves nits de festa i perquè era un lloc barat, quan cada país encara tenia la seva moneda. No era gens estrany trobar-se amb gent que havia fet llargues hores de cotxe només per a gaudir de les nits de Platja d'Aro, ja fossin catalans o bé suïssos, belgues o francesos.

No debades un dels aspectes més característics és el fet que molts dels promotors d'aquells locals eren estrangers que van apostar per les potencialitats que oferia aquella petita població de la Costa Brava: dos suïssos, Raito Ganzoni i Werner Straub van crear Tiffany's el 1965 (en un homenatge cinematogràfic a la pel·lícula d'Audrey Hepburn); Paladium va ser obra del *pié-noir* franco-algerià Stanley Bouana, en funcionament entre el 1966 i el 200 i amb un regust afrancesat en les seves activitats; i, encara, un altre suís, Urs Ammon, va posar en marxa Malibú el 1980. Clar que una de les discoteques amb més ressò internacional arreu del món, Pachá, la va crear un català, Ricardo Urgell, primer a Sitges i després a Eivissa i Platja d'Aro (l'any 1974, sota la direcció de Kiko Riera). Xavier Castillón en remarca la iniciativa local: “Des del primer moment va haver-hi també gent del país, amb una bona visió empresarial de l'oci nocturn, com ara Felipe Ravell (Flamingo), Kiko Riera (Pachá) i Oriol Regàs, que va convertir Maddox en una de les bases d'operacions de la Gauche Divine a la Costa Brava. Sobretot en els anys 50 i 60, Platja d'Aro era un terreny semiverge, una autèntica terra de les oportunitats per a gent amb ganes de fer coses, provinent d'arreu del món”.

Musicalment aquells locals van evolucionar des de la música rock dels anys seixanta, amb referències com l'Elvis Presley, els Beatles o els Rolling Stones, passant per música *ye-ye* espanyola fins a la música més nítidament disco dels anys 70. Com remarca Castillón, “el més important és que, a pesar del franquisme, Platja d'Aro tenia un estatus especial com a zona turística que afavoria que les últimes tendències musicals arribessin a les seves discoteques gairebé en el moment en què explotaven a la resta del món, des dels Beatles i el rock

psicodèlic fins a *Saturday night fever* i tot el que va venir després”.

No es tractava únicament de música enllaunada: la música en directe hi va tenir sempre una presència cabdal. Per Platja d'Aro, hi han passat figures de rellevància mundial com Charles Aznavour, Juliette Gréco, Johnny Hallyday o Julio Iglesias, que va arribar a fer fins a quinze gales l'any 1975; també alguns mites del flamenc com Paco de Lucía, Lola Flores amb el Pescaïlla, i Antonio Gades; en el camp del rock destaquen actuacions de la Comanyia Elèctrica Dharma, els mí-

1. Festa a Maddox, el 1969. 2. Johnny Hallyday, un rocker a Paladium. 3. L'elecció de Miss Tiffany's Internacional 1982, amb les noies baixant des del sostre. 4. L'entrada de Kamel, amb els seus neons piramidals.

tics Iceberg de Max Sunyer i Kitflus, Màquina (sempre de la mà de Regàs a Maddox) o el teclista de Tina Turner, Kenny Moore, la banda de Lou Bennett, Middle Of The Road o The Platters (en una de les seves infinites formacions), Tequila, Titanic i un llarguíssim etcètera.

També foren destacades les festes temàtiques, que ja des del primer moment s'organitzaven a pràcticament cada local. A la tradicional festa de la cervesa de l'estiu del 1969 a Paladium, seguiren concursos de Miss Minifaldilla (fet que va comportar una multa de 5.000 pessetes) fins a consolidar festes *clàssiques* com les nits blanques de Malibú o la de corsaris i pirates a Maddox, fins a arribar al concorregut *carnaval* pel carrer principal de la vila. Clar que la cosa, amb el pas dels anys, va acabar convergint, amb l'obertura democràtica, en convocatòries més agosarades com Miss Samarreta Mullada, o Miss Travestí.

L'època daurada de les discoteques a Platja d'Aro s'acaba amb el nou segle. Per a Xavier Castellón, "la davallada és progressiva i s'accentua amb el tombant de segle: van desapareixent les grans discoteques clàssiques, algunes després de trenta anys d'història, i el sector s'ha d'enfrontar amb una realitat molt complexa: hi ha més competència dins i fora del mateix municipi, amb la proliferació de *pubs* i bars musicals i de grans discoteques en altres punts de les comarques gironines i de la resta del país, i tampoc no ajuda el rigor (d'altra banda, lògic) en els controls d'alcoholèmia, les normatives de seguretat i contractació de personal, etc. A més, el món ha canviat, i ara les discoteques han de competir també amb el món virtual i moltes altres formes de lleure".

Tot i això, "Platja d'Aro continua tenint una oferta força àmplia de discoteques, però els seus propietaris són plenament conscients que no viuen la millor època per al sector. Recentment han nascut nous locals (Zsa Zsa), aquest estiu es torna a obrir Caroll's, es manté en actiu tot un clàssic com Malibú, a l'edifici de Tiffany's funciona des de fa uns anys The Loft, l'antic Kamel ara es diu Paladium...".

Ramon Moreno